

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഏകോനവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ ഏകോനവിംശോഽധ്യായഃ ॥

മൈത്രേയ ഉവാച

അമാദീക്ഷത രാജാ തു ഹയമേധശതേന സഃ |

ബ്രഹ്മാവർതേ മനോഃ ക്ഷേത്രേ യത്ര പ്രാചീ സരസ്വതീ || 1 ||

തദഭിപ്രേത്യ ഭഗവാൻ കർമാതിശയമാത്മനഃ |

ശതക്രതൂർന മമൃഷേ പൃഥോർയജ്ഞമഹോത്സവം || 2 ||

യത്ര യജ്ഞപതിഃ സാക്ഷാദ്ഭഗവാൻ ഹരിരീശ്വരഃ |

അൻവഭൂയത സർവാത്മാ സർവലോകഗുരുഃ പ്രഭുഃ || 3 ||

അൻവിതോ ബ്രഹ്മശർവാഭ്യാം

ലോകപാലൈഃ സഹാനുഗൈഃ |

ഉപഗീയമാനോ ഗന്ധർവൈർ -

മുനിഭിശ്ചാപ്സരോഗണൈഃ || 4 ||

സിദ്ധാ വിദ്യാധരാ ദൈത്യാ ദാനവാ ഗുഹ്യകാദയഃ |

സുനന്ദനന്ദപ്രമുഖാഃ പാർഷദപ്രവരാ ഹരേഃ || 5 ||

കപിലോ നാരദോ ദത്തോ യോഗേശാഃ സനകാദയഃ |

തമൻവീയൂർഭാഗവതാ യേ ച തത്സേവനോത്സുകാഃ || 6 ||

യത്ര ധർമദുഘാ ഭൂമിഃ സർവകാമദുഘാ സതീ |
ദോഗ്ധി സ്മാഭീപ്സിതാനർമാൻ യജമാനസ്യ ഭാരത || 7 ||

ഊഹുഃ സർവരസാന്നദുഃ ക്ഷീരദധ്യന്നഗോരസാൻ |
തരവോ ഭൂരിവർഷ്മാണഃ പ്രാസൂയന്ത മധുചുഗതഃ || 8 ||

സിന്ധവോ രത്തനികരാൻ ഗിരയോഽന്നം ചതുർവിധം |
ഉപായനമുപാജഘ്രുഃ സർവേ ലോകാഃ സപാലകാഃ || 9 ||

ഇതി ചായോക്ഷജേശസ്യ പുഥോസ്തു പരമോദയം |
അസൂയൻ ഭഗവാനിന്ദ്രഃ പ്രതിഘാതമചീകരത് || 10 ||

ചരമേണാശ്വമേധേന യജമാനേ യജുഷ്പതിം |
വൈന്ധ്യേ യജ്ഞപശൂം സ്പർധന്നപോവാഹ തിരോഹിതഃ || 11 ||

തമത്രിർഭഗവാന്നൈക്ഷത്വരമാണം വിഹായസാ |
ആമുക്തമിവ പാവണ്യം യോഽധർമേ ധർമവിഭ്രമഃ || 12 ||

അത്രിണാ ചോദിതോ ഹന്തും പുഥുപുത്രോ മഹാരഥഃ |
അൻവധാവത സംക്രൂദ്ധസ്തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി ചാബ്രവീത് || 13 ||

തം താദൃശാകൃതിം വീക്ഷ്യ മേനേ ധർമം ശരീരിണം |
ജടിലം ഭസ്മനാച്ഛന്നം തസ്മൈ ബാണം ന മുഞ്ചതി || 14 ||

വധാന്നിവൃത്തം തം ഭൂയോ ഹന്തവ്യത്രിരചോദയത് |
ജഹി യജ്ഞഹനം താത മഹേന്ദ്രം വിബുധാധമം || 15 ||

ഏവം വൈന്ധ്യസുതഃ പ്രേക്തസ്ത്വരമാണം വിഹായസാ |
അൻവദ്രവദഭിക്രൂദ്ധോ രാവണം ഗൃധരാധിവ || 16 ||

സോഽശ്വം രൂപം ച തദ്ധിത്വാ തസ്മാ അന്തർഹിതഃ സ്വരാട് |
വീരഃ സ്വപശുമാദായ പിതൂർയജ്ഞമുപേയിവാൻ || 17 ||

തത്തസ്യ ചാദ്ഭുതം കർമ വിചക്ഷ്യ പരമർഷയഃ |
നാമധേയം ദദുസ്തസ്തൈ വിജിതാശ്ച ഇതി പ്രഭോ || 18 ||

ഉപസൃജ്യ തമസ്തീവ്രം ജഹാരാശ്ച പുനർഹരിഃ |
ചഷാലയുപതശ്ചരണോ ഹിരണ്യരശനം വിഭുഃ || 19 ||

അത്രിഃ സന്ദർശയാമാസ ത്വരമാണം വിഹായസാ |
കപാലഖട്ടാംഗധരം വീരോ നൈനമബായത || 20 ||

അത്രിണാ ചോദിതസ്തസ്തൈ സന്ദധേ വിശിഖം രുഷാ |
സോദ്യശ്ച രൂപം ച തദ്ധിത്വാ തസ്ഥാവന്തർഹിതഃ സ്വരാട് || 21 ||

വീരശ്ചാശ്ചമുപാദായ പിതൃയജ്ഞമമാവ്രജത് |
തദവദ്യം ഹരേ രൂപം ജഗൃഹൂർജ്ഞാനദുർബലാഃ || 22 ||

യാനി രൂപാണി ജഗൃഹേ ഇന്ദ്രോ ഹയജിഹീർഷയാ |
താനി പാപസ്യ ഖണ്ഡാനി ലിംഗം ഖണ്ഡമിഹോച്യതേ || 23 ||

ഏവമിന്ദ്രേ ഹരത്യശ്ച വൈന്യയജ്ഞജിഹ്വാംസയാ |
തദ്ഗൃഹീതവിസൃഷ്ടേഷു പാവണ്യേഷു മതിർന്യുണാം || 24 ||

ധർമ ഇത്യുപധർമേഷു നഗ്നരക്തപടാദിഷു |
പ്രായേണ സജ്ജതേ ഭ്രാന്ത്യാ പേശലേഷു ച വാഗ്മിഷു || 25 ||

തദഭിജ്ഞായ ഭഗവാൻ പുഥുഃ പുഥുപരാക്രമഃ |
ഇന്ദ്രായ കുപിതോ ബാണമാദത്തോദ്യതകാർമുകഃ || 26 ||

തമ്യത്രിജഃ ശക്രവധാഭിസന്ധിതം
വിചക്ഷ്യ ദുഷ്പ്രേക്ഷ്യമസഹ്യരംഹസം |
നിവാരയാമാസുരഹോ മഹാമതേ
ന യുജ്യതേത്രിതാൻയവധഃ പ്രചോദിതാത് || 27 ||

വയം മരുത്യന്തമിഹാർഥനാശനം

ഹൃയാമഹേ തൃച്ഛ്വസാ ഹതത്രിഷം |

അയാതയാമോപഹവൈരനന്തരം

പ്രസഹ്യ രാജൻ ജുഹവाम തേഹിതം || 28 ||

ഇത്യാമന്തര്യ ക്രതുപതിം വിദുരാസ്യർത്രിജോ രുഷാ |

സുഗ്ഘസ്താഞ്ജുഹൃതോഭ്യേത്യ സ്വയംഭൂഃ പ്രത്യഷേധത || 29 ||

ന വധ്യോ ഭവതാമിന്ദ്രോ യദ്യജേന്തോ ഭഗവത്തനൂഃ |

യം ജിഹ്വാംസഥ യജേന്തന യസ്യേഷ്ടാസ്തനവഃ സുരാഃ || 30 ||

തദിദം പശ്യത മഹാധർമവൃതികരം ദ്വിജാഃ |

ഇന്ദ്രേണാനുഷ്ഠിതം രാജന്തഃ കർമ്മൈതദ്വിജിഹ്വാംസതാ || 31 ||

പൃഥുകീർതേഃ പൃഥോർഭൂയാത്തർഹ്യേകോനശതക്രതുഃ |

അലം തേ ക്രതുഭിഃ സ്വിഷ്ടൈര്യദ്ഭവാൻമോക്ഷധർമവിത് || 32 ||

നൈവാത്മനേ മഹേന്ദ്രായ രോഷമാഹർതുമർഹസി |

ഉഭാവപി ഹി ഭദ്രം തേ ഉത്തമശ്ലോകവിഗ്രഹൗ || 33 ||

മാസ്മിൻമഹാരാജ കൃഥാഃ സ്ഥ ചിന്താം

നിശാമയാസ്ഥദ്വച ആദ്യതാത്മാ |

യദ്യായതോ ദൈവഹതം നു കർതും

മനോന്തിരുഷ്ടം വിശതേ തമോന്ധം || 34 ||

ക്രതുർവിരമതാമേഷ ഭേദേഷു ദുരവഗ്രഹഃ |

ധർമവൃതികരോ യത്ര പാഖണ്ഡേരിന്ദ്രനിർമിതൈഃ || 35 ||

ഏഭിരിന്ദ്രാപസംസൃഷ്ടൈഃ പാഖണ്ഡേർഹാരിഭിർജനം |

ഹ്രിയമാണം വിചക്ഷേപനം യസ്മതേ യജ്ഞധൃഗശ്വമുദ് || 36 ||

ഭവാൻ പരിത്രാതുമിഹാവതീർണോ

ധർമം ജനാനാം സമയാനുരൂപം |

വേനാപചാരാവലുപ്തമദ്യ

തദ്ദേഹതോ വിഷ്ണുകലാസി വൈന്യ || 37 ||

സ ത്വം വിമൃശ്യാസ്യ ഭവം പ്രജാപതേ

സങ്കൽപനം വിശ്വസൃജാം പിപീപൃഹി |

ഐന്ദ്രീം ച മായാമുപധർമ്മമാതരം

പ്രചണ്ഡപാവണ്ഡപഥം പ്രഭോ ജഹി || 38 ||

മൈത്രേയ ഉവാച

ഇത്ഥം സ ലോകഗുരുണാ സമാദിഷ്ടോ വിശാമ്പതിഃ |

തഥാ ച കൃത്വാ വാത്സൽയം മഘോനാപി ച സന്ദധേ || 39 ||

കൃതാവഭൃഥസ്നാനായ പൃഥവേ ഭൂരികർമ്മണേ |

വരാന്ദുസ്തേ വരദാ യേ തദ്ബർഹിഷി തർപിതാഃ || 40 ||

വിപ്രാഃ സത്യാശിഷസ്തുഷ്ടാഃ ശ്രദ്ധയാ ലബ്ധദക്ഷിണാഃ |

ആശിഷോ യുയുജുഃ ക്ഷത്തരാദിരാജായ സത്കൃതാഃ || 41 ||

ത്വയാ്ഽഹൂതാ മഹാബാഹോ സർവ ഏവ സമാഗതാഃ |

പൂജിതാ ദാനമാനാഭ്യാം പിതൃദേവർഷിമാനവാഃ || 42 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം

ചതുർഥസ്കന്ധേ പൃഥുവിജയേ ഏകോനവിംശോധ്യായഃ ||